

Áætlun um öryggis- og slysavarnir

Kynna þarf verkferla viðbragðsáætlana fyrir nýju starfsfólki og afleysingastarfsfólki á fyrstu starfsdögum þess í skólanum.

Slysavarnir og líkamlegt öryggi

Rauði kross Íslands heldur fjögurra tíma skyndihjálparnámskeið fyrir alla starfsmenn Landakotsskóla á tveggja ára fresti. Námskeið eru haldin á ensku og íslensku.

Allt starfsfólk Landakotsskóla ber ábyrgð á nemendum meðan þeir eru í skólanum og verður að grípa inn í ef barn sýnir af sér hegðun sem getur leitt til slysa. Starfsfólk þarf að vera meðvitað um hvaða hættur geta leynst í skólum og umhverfi þeirra og hvar.

Skólahjúkrunarfræðingur sinnir minniháttar slysum og metur áverka þegar hann er á staðnum en annars er það hlutverk starfsmanna skólans.

Nauðsynlegt er að tryggja að kennarar og/eða aðrir starfsmenn hafi ávallt yfirlit yfir réttan fjölda nemenda í umsjá þeirra hverju sinni.

Öryggisferlar og viðbragðsáætlanir

Neyðarstöð fyrir Landakotsskóla er í hillu á kennaraherbergi (stofa nr. 14) á fyrstu hæð, beint af augum þegar komið er inn í kennaraherbergið. Þar er sjúkrassi og handbók um slysavarnir barna: *Slysavarnir og skyndihjálpar barna. Fræðsluefni fyrir grunnskóla. Höfundur Herdís L. Storgaard. Hjúkrunarfræðingur 2011.* Einnig er þar Starfsáætlun Landakotsskóla sem innihalda viðbragðsáætlanir Landakotsskóla. Bráðakort með mikilvægum upplýsingum um nemendur eru í Mentor.

Neyðarstöð – listi yfir gögn

- **viðbrögð við slysi**
 - handbók, *Slysavarnir og skyndihjálpar barna*
 - slysskráning
 - áfallaáætlun LKS
- **viðbrögð við eldsvoða**
 - rýmingaráætlun LKS
- **viðbrögð við náttúruvá**
 - áætlun LKS
- **viðbrögð við hættum vegna hegðunar nemenda**
 - leiðbeiningar frá Sambandi sveitarfélaga
- **grunnupplýsingar um nemendur í tengslum við bráðaofnæmi og sjúkdóma**
 - Foreldrar bera fyrst og fremst ábyrgð á að upplýsingar séu réttar. Í byrjun hvers skólaárs er mikilvægt að skólinn hafi frumkvæði að því að yfirfara upplýsingarnar í samráði við foreldra og fá ávallt upplýsingar um breytingar.
- **bakpoki sem nota á til fyrstu hjálpar í vettvangsferðum með nemendum**
- **sjúkrakassi**

Hlutverk og ábyrgð

Í viðbragðsáætlunum er hlutverk hvers og eins starfsmanns skilgreint.

Öryggisverðir eru Jenny MvKeown og Friðrik Steinn Friðriksson.

Öryggistrúnaðarmenn starfsmanna eru Hera Sigurðardóttir og Guy Stewart

Skólastjóri sér um að uppfæra sjúkrakassann og hefur umsjón með bráðakortum nemenda, að þær upplýsingar séu í lagi.

Björg Halldórsdóttir sendir áminningu til foreldra á sex mánaða fresti um að uppfæra bráðaupplýsingar barna sinna.

Reglubundnar æfingar á öryggisferlum

Mikilvægt er að viðbrögð við ólíkum aðstæðum, s.s. alvarlegum slysum, eldi eða náttúruvá, séu æfð reglulega.

Með því að æfa mismunandi viðbragðsáætlanir reglulega verður þekking og færni starfsfólks meiri og betri. Það eykur líkur á að unnt sé að bregðast fumlaut við mismunandi aðstæðum.

Skólastjóri felur einum starfsmanni að fylgjast með æfingunni og skrá hvernig gengur þannig að ef upp koma vandamál sé til skráning að æfingunni lokinni sem farið er yfir, það sem miður fór rætt og fundnar leiðir til úrbóta. Slíkt ferli er mjög lærdómsríkt og eykur öryggi starfsmanna.

Viðbragðsáætlanir vegna slyss og eldsvoða eru æfðar einu sinni á ári.

Viðbragðsáætlun við vá er æfð einu sinni á ári.

Öryggisatriði í upphafi skólagöngu í nýjum skóla

Umsjónarkennarar kynna öryggisreglur sem gilda í skólanum og hvernig heimilið og skólinn geta hjálpast að við að framfylgja þeim til að tryggja börnum hámarksöryggi. Það er gert í fyrsta foreldraviðtali og oftast ef þurfa þykir.

Eftirfarandi atriði er mikilvægt að kynna fyrir foreldrum með því að leiðbeina um ýmsar áætlanir og stefnur sem birtar eru í starfsáætlun Landakotsskóla:

- Skólareglur skólans og viðbrögð við þeim.
- Viðbrögð í skóla ef barn hlýtur minniháttar meiðsli og hvað talin eru minniháttar meiðsli.
- Viðbrögð í skóla ef barn verður fyrir ofbeldi af einhverju tagi innan eða utan skóla eða hlýtur alvarleg meiðsli á skólatíma.
- Þeir ferlar sem unnið er eftir þegar slys verður.
- Vinnureglur skólans varðandi ofbeldi og einelti.
- Viðbrögð við náttúruvá – almannavarnir.
- Hagnýtar upplýsingar.
- Starf skólahjúkrunarfræðings – skólaheilsugæslu.
- Öryggi í ferðum á vegum skólans.

Umferðaröryggi

Skólabyrjun, mikilvæg atriði er varða umferðaröryggi sem mikilvægt er að fara yfir með nemendum í upphafi skólaárs.

Góð ráð fyrir byrjendur (yngstu nemendur)

Það er spennandi að byrja í skóla. Nýr og framandi heimur opnast. Um leið verður barnið þátttakandi í umferðinni.

Gott er að æfa öruggustu leiðina í skólann. Stysta leiðin í skólann er ekki alltaf sú öruggasta. Gott er að fá aðstoð frá fullorðnum til að læra að þekkja hverfið sitt og umhverfi skólans.

10 örugg ráð

1. Æfum leiðina í og úr skóla saman
2. Veljum öruggustu leiðina í skólann – ekki stystu
3. Leggjum tímanlega af stað, ekki flýta okkur

4. Setjum einfaldar og fáar reglur sem á að fara eftir
5. Kennum barninu að fara yfir götu, með og án ljósastýringar
6. Verum sýnileg, notum endurskinsmerki
7. Notum hjólreiðahjál, bæði börn og fullorðnir
8. Notum viðeigandi öryggisbúnað í bifreið, bæði börn og fullorðnir
9. Tökum tillit til annarra vegfarenda, sérstaklega í nánd við skóla
10. Förum eftir leiðbeiningum skólans um umferð á skólasvæðinu

Gangandi í skólann

- Æfum leiðina í og úr skóla saman
- Veljum öruggustu leiðina í skólann – ekki stystu
- Leggjum tímanlega af stað, ekki flýta okkur
- Setjum einfaldar og fáar reglur sem á að fara eftir
- Kennum barninu að fara yfir götu, með og án ljósastýringar

- Nánar um umferðarreglur og umferðarmerki

Hér má skoða **myndskeið** og nánar um umferðaröryggi:

<http://www.umferd.is/um-okkur/tilkynningar/skolabyrjun>

Hjólandi í skóla

Reiðhjól og önnur tæki í umferðinni

Rafhlaupahjól

Létt bifhjól í flokki I

Létt bifhjól í flokki II

Hjólað á hjólastíg, gangstétt eða gangstíg

Keyrð í skóla

Hávaði

Hávaði hefur ekki einungis áhrif á heyrn og nám. Þekkt er að hávaði veldur streitu og getur haft aðrar neikvæðar afleiðingar á andlega og líkamlega líðan barna. Til að meta áhrif hávaða á nám og líðan nemenda í skólanum verður spurt sérstaklega út í hljóðvist og vinnuaðstæður nemenda í könnunum tengt líðan. Mikilvægt er að miða sé við þau skilyrði sem þarf til þess að börn geti tileinkað sér nám. Ekki er nóg að miða við þau mörk hávaða sem beinlínis skemma heyrn. Á vef Umhverfisstofnunar eru leiðbeiningar um hljóðvistarkröfur í umhverfi barna þar sem m.a. má finna góð ráð gegn hávaða í umhverfi barna.

Umferð og bílastæði við skólalóð

Þegar barn byrjar í skóla er foreldrum/forráðamönnum barnsins leiðbeint um aðkomu umferðar að skólanum. Slíkt dregur úr líkum á að hætta skapist vegna umferðar á álagstímum.

Hálka

Mikilvægt er að huga að hálkuvörnum í kringum skóla. Húsvörður Landakotsskóla sér um söltun eða saltburð við skólann þegar þess er þörf.

Öryggi í skólaferðalögum

Skólar þurfa að móta sér skýrt verklag um undirbúning og framkvæmd ferða utan skólans. Tryggja þarf öryggi nemenda í ferðum á vegum skóla þar sem m.a. er hugað að fjölda barna og starfsmanna.

Vinna þarf að skipulagningu ferða í góðu samstarfi við foreldra þannig að þeir viti t.d. hvert förlinn er heitið, dagskrá og tilgang ferðarinnar og hvaða búnað börnin þurfa að hafa meðferðis. Foreldrar bera

Ábyrgð á að börnin séu klædd eftir veðri og aðstæðum. Gott verklag er að óska samþykkis foreldra fyrir þátttöku barna í ferðum á vegum skólans. Starfsmaður ætti aldrei að vera einn með börn í slíkum ferðum.

Þegar ferðir eru skipulagðar þarf að gæta þess að ekki sé farið með börn á staði sem þau ráða illa við sökum aldurs eða þroska, s.s. fjallgöngur eða á svæði sem þau eiga mjög erfitt með að fara um eða hættur gætu leynst á. Mikilvægt er að tryggja að börn verði aldrei viðskila við starfsfólk skóla í ferðum. Æskilegt er að starfsmenn hafi gsm-síma með í ferðalögum á vegum skóla.

Tillaga að skipulagi við undirbúning ferða á vegum Landakotsskóla

- Einn starfsmaður er ábyrgðarmaður í ferðinni.
- Ábyrgðarmaður hefur lista yfir öll þau börn sem eru í ferðinni og upplýsingar um aðstandendur þeirra (t.d. afrit af grunnupplýsingum um barn vegna slysa og bráðaveikinda).
- Ábyrgðarmaður ber ábyrgð á að ferðasjúkrakassi/ferðasjúkrabakpoki sé tekinn með í ferðina.
- Ábyrgðarmaður þarf að vita nákvæma staðsetningu hópsins hverju sinni ef upp koma veikindi eða slys til að geta hringt í Neyðarlínuna 112 eða foreldra.
- Mikilvægt er að fullhlaðinn farsími sé með í för.
- Tryggja þarf að fjöldi starfsfólks sem fer með sé nægilegur.
- Tryggja þarf eftirlit með öllum börnum. Góð leið til þess er að hver starfsmaður sé ábyrgur fyrir ákveðnum hópi barna.
- Starfsmenn sem bera ábyrgð á ákveðnum börnum í ferðinni láta ábyrgðarmann vita að öll börnin séu á staðnum áður en lagt er af stað í upphafi ferðar og á áningarstöðum.
- Mikilvægt er að börnin beri einhvers konar auðkenni, t.d. endurskinsvesti, þannig að auðveldara sé að fylgjast með hópnum.
- Huga þarf að því að börn séu rétt búin fyrir ferðina miðað við aðstæður og lengd ferðar.
- Mikilvægt er að halda börnunum saman í hóp og tryggja að þau verði aldrei viðskila við starfsfólk skóla eða foreldra/forráðamenn.
- Gæta þarf að göngustígum en þar getur verið margvísleg umferð bæði reiðhjóla og rafknúinna ökutækja sem og gangandi vegfarenda.

Strætisvagna- og rútuferðir

Tryggja þarf að í bifreiðinni sé viðeigandi öryggisbúnaður. Mikilvægt er að tryggt sé eitt sæti fyrir hvert barn þannig að öll börn geti notað viðeigandi öryggisbúnað eins og lög og reglur gera ráð fyrir.

Í reglugerð um notkun öryggis- og verndarbúnaðar í ökutækjum, nr. 348/2007, er að finna allar upplýsingar um hvernig tryggja skuli börnum öryggi í ökutækjum.

Tillaga að verklagi við strætisvagnaferðir

- Einn starfsmaður fer fremstur og gætir að allri umferð sem kemur á móti hópnum.
- Einn starfsmaður fer síðastur og gætir að umferð sem ekur fram hjá hópnum og hefur yfirsýn yfir allan hópinn.
- Aðrir fullorðnir (starfsmenn og foreldrar ef við á) eru staðsettir nær götunni til að koma í veg fyrir að barn hlaupi út á götu.
- Þegar farið er inn í strætisvagn fer einn starfsmaður inn á undan, tilkynnir bílstjóra hvert ferðinni sé heitið og finnur pláss fyrir börnin. Að því loknu fer næsti starfsmaður inn.
- Börnin ganga inn eitt af öðru og fá sér sæti með aðstoð starfsfólks sem er inni í vagninum.

- Annað starfsfólks bíður úti og sér til þess að börnin haldist í röðinni.
- Starfsmenn hjálpast að við að koma börnum í sæti eftir því sem kostur er. Leitast skal við að börnin setjist alveg upp í sætin en sitji ekki á brún þeirra. Ekki er æskilegt að fleiri en þrjú börn séu í hverjum tveimur sætum. Barn skal aldrei sitja í miðjusæti aftast í vagninum.
- Einn starfsmaður fer inn allra síðastur eftir að hafa tryggt að öll börnin séu með í för.
- Gott er að starfsmenn dreifi sér og vakti útgöngudyr til að koma í veg fyrir börnin fari út á röngum stað.
- Þegar komið er á leiðarenda fer allt starfsfólkið út á undan börnunum að undanskildum tveimur starfsmönnum sem beina hópnum út úr vagninum.
- Starfsfólk sem er fyrir utan vagninn tekur á móti börnunum og lætur þau mynda röð eins langt frá götunni og unnt er. Aðgát skal höfð þegar stigið er út úr vagninum.
- Eftir að hafa talið börnin og tryggt að þau séu öll komin út og að ekkert hafi gleymst í vagninum, t.d. föt eða nestispoki, fara síðustu tveir starfsmennirnir út úr vagninum.
- Gefa skal bílstjóra merki um að öll börn séu komin út.

Bátsferðir

Skipuleggja þarf bátsferðir tímanlega og kanna hvort viðkomandi bátur hafi leyfi til fólksflutninga en slíkir bátar og skip þurfa að hafa viðeigandi öryggisbúnað og skráðan hámarksfjölda farþega. Afla þarf samþykkis foreldra fyrir slíkum ferðum.

Þegar farið er um borð eða frá borði er æskilegt að fylgja tillögum um verklag við strætisvagnaferðir. Við komu um borð í skipið eða bátinn skal sá sem er ábyrgðarmaður í ferðinni kynna sér hvar björgunarbúnað er að finna og kanna rýmingaráætlun.

Akstur með börn í bílum starfsmanna

Starfsmönnum er heimilt að aka barni í eigin bíl þegar minniháttar slys verður og barn þarfnast aðhlyningar en ekki næst í foreldri/forráðamann. Barnið noti viðeigandi öryggisbúnað samkvæmt reglugerð um notkun öryggis- og verndarbúnaðar í ökutækjum, nr. 348/2007.

Starfsmaður skóla ætti aldrei að vera einn þegar hann ekur barni til aðhlyningar heldur ætti annar starfsmaður að vera með í för til að sinna barninu þannig að ökumaður geti einbeitt sér að akstrinum.

Upplýsingar um tryggingar vegna slysa og óhappa

Landakotsskóli greiðir kostnað vegna flutnings barns með sjúkrabifreið og komugjald vegna fyrstu heimsóknar á slysa- og bráðadeild, þegar barn verður fyrir slysi í skipulögðu starfi á vegum skólans. Tannviðgerðir á börnum tilkomnar vegna slysa og tjóna barna eru endurgreiddar foreldrum/forráðamönnum að hluta af Tryggingastofnun ríkisins. Fjölskyldutryggingar tryggingafélaga greiða almennt einnig hluta af tannviðgerðum barna. Það sem eftir stendur greiðir skólinn en þó er hámark á þeim greiðslum.

nir sem stunda atvinnurekstur svo og öðrum lagaákvæðum sem við geta átt.